

Pro

Chapter 30

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

1
וּדְבַרְיִי אֶגִּיד בֶּן-מְוָנָא יָקָהּ הַמְּשָׂא נָאֵם הַנְּבִירַ לְאִיתִיאל לְאִיתִיאל
kwa-Ithieli kwa-Ithieli mtu neno-la unabii Yake mwana-wa Aguri maneno-ya
[H0384](#) [H0384](#) [H1397](#) [H5002](#) [H3348](#) [H0094](#) [H1697](#)
וְאֶכָּלִי:
na-Ukali
[H0401](#)

Misemo ya Aguri mwana wa Yake, usia: Huyu mtu alimwambia Ithieli, naam, kwa Ithieli na kwa Ukali:

2
כִּי בָעַר אֶנְכִי מֵאִישׁ וְלֹא-בִינָתִי אָדָם לִי:
kwangu mwanadamu ufahamu-wa na-si- kuliko-mtu mimi mjinga-zaidi hakika
[H0120](#) [H0998](#) [H3808](#) [H0376](#) [H0595](#) [H1198](#)

"Mimi ni mjinga kuliko wanadamu wote; sina ufahamu wa kibinadamu.

3
וְלֹא-לְמַדְתִּי חֵכְמָה וְדַעַת קְדוּשִׁים אָדָּע:
kujua Mtakatifu na-maarifa-ya hekima kujifunza na-si-
[H3045](#) [H6918](#) [H1847](#) [H2451](#) [H3925](#) [H3808](#)

Sijajifunza hekima, wala sina maarifa ya kumjua yeye Aliye Mtakatifu.

4
מִי עָלָה-אֶמְפַּנְדָּא וְיִלְדֵּי מִי אֶמְקֻסָּנָא וְרִיחַ בְּחַפְנֵי
mikononi-mwake upepo amekusanya- nani na-kushuka mbinguni amepanda- nani
[H2651](#) [H7307](#) [H0622](#) [H4310](#) [H3381](#) [H8064](#) [H5927](#) [H4310](#)
מִי צָרַר-וּמַי בְּשִׁמְלָה מִי הִקְיָם כָּל-אֶפְסֵי-אָרֶץ מַה-
nini- nchi miisho-ya yote- ameiweka nani katika-nguo maji amefunga- nani
[H4100](#) [H0776](#) [H3605](#) [H4310](#) [H8071](#) [H4325](#) [H4310](#)
שָׁמוּ וּמַה-שָׁם בְּנֹו כִי תִדְעַ: unajua ikiwa mwana-wake jina-la na-nini- jina-lake
[H3045](#) [H8034](#) [H4100](#) [H8034](#)

Ni nani ameshapanda mbinguni na kushuka? Ni nani ameshakusanya upepo kwenye vitanga vya mikono yake? Ni nani ameshafungia maji kwenye nguo yake? Ni nani ameimarisha miisho yote ya dunia? Jina lake ni nani, na mwanawe anaitwa nani? Niambie kama unajua!

5
כָּל-אִמְרַת אֱלֹהִים צְרוּפָה מִגֹּאֵן הוּא לְחַסִּים בּוֹ: yeye kwa-wanaomkimbilia yeye ngao limesafishwa Mungu neno-la kila-
[H2620](#) [H1931](#) [H4043](#) [H6884](#) [H0433](#) [H3605](#)

"Kila neno la Mungu ni kamilifu; yeye ni ngao kwa wale wanaomkimbilia.

6
אֶל-תּוֹסַף עַל-דְּבַרְיִי מֵאֲתָדִי יוֹכִיחַ בֶּן-וְנִכְבַּתְּ: P na-ukawa-mwongo wewe akakukemea isije- maneno-yake kwa- ongeze usi-
[H3576](#) [H3198](#) [H6435](#) [H1697](#) [H3254](#) [H0408](#)

Usiongeze kwenye maneno yake, ama atakukemea na kukuthibitisha kuwa mwongo.

7
אֲמוֹתִי: אֶל-מֵאֲתָדִי שְׁאַלְתִּי תַמְנַע מִמְּנִי בְּטָרָם קוּפָא-קוּגוּ: kufa-kwangu kabla-ya kutoka-kwangu nizuilie usi- kutoka-kwako nimeomba vitu-viwili
[H4191](#) [H2962](#) [H4513](#) [H0408](#) [H0854](#) [H7592](#) [H8147](#)

“Ninakuomba vitu viwili, Ee Bwana; usininyime kabla sijafa:

לִי	תִּתֶּן-	אֶל-	וְעֵשֶׂר	רֶאשׁ	מִמֶּנִּי	תִּרְחֹק	כּוֹב	וְדַבֵּר-	וּשְׂוֹא	8
mimi	nipe-	usi-	na-utajiri	umaskini	kutoka-kwangu	ondoa	uongo	na-neno-la	ubatili	
	H5414	H0408	H6239			H7368	H3577	H1697	H7723	
						חָקִי:		לֶחֶם	הִטְרִיפֵנִי	
						changu-kilichowekwa		chakula	nilishe	
						H2706		H3899	H2963	

Utenge mbali nami udanganyifu na uongo; usinipe umaskini wala utajiri, bali unipe chakula cha kunitosha kila siku.

וּנְבִיאִי	אֶרְשׁ	וּפָן-	יְהוָה	מִי	וְאִמְרָתִי	וְכַחֲשָׁתִי	וְאֶשְׁבַּע	פֶּן	9
na-nikaiba	nikaishiwa	au-isije-	Yahwe	nani	na-nikasema	na-nikakukana	nikashiba	isije	
H1589	H3423	H6435	H3068	H4310	H0559	H3584	H7646	H6435	
					פ	אֱלֹהֵי:	שֵׁם	וְתַפְשָׁתִי	
					P	Mungu-wangu	jina-la	na-nikachukue	
						H0430	H8034	H8610	

Nisije nikawa na vingi vya kuzidi nikakukana na kusema, ‘Bwana ni nani?’ Au nisije nikawa maskini nikaiba, nami nikaliaibisha jina la Mungu wangu.

וְאֶכְלֶה	פֶּן-	(אֲדַבְּרֵנִי)	[אֲדַבְּרֵנִי]	אֶל-	עַבְדִּי	תִּלְשָׁן	אֶל-	10
akukulaanie	isije-	(bwana-wake)	[bwana-wake]	kwa-	mtumwa	mchongeelee	usi-	
H7043	H6435	H0113	H0113	H0413	H5650	H3960	H0408	
							וְאֶשְׁמַתְּ:	
							na-ukawa-na-hatia	
							H0816	

“Usimchongee mtumishi kwa bwana wake, asije akakulaani, ukapatilizwa kwalo.

יְבָרֵךְ:	לֹא	אִמּוֹ	וְאֵת-	וְקָלְלִי	אָבִיו	דָּוָר	11
mbariki	ha-	mama-yake	na-	humlaani	baba-yake	kizazi	
H1288	H3808	H0517	H0853	H7043	H0001	H1755	

“Wako watu wale ambao huwalaani baba zao na wala hawawabariki mama zao;

רָחֵץ:	לֹא	וּמִצָּחָתוֹ	בְּעֵינָיו	טָהוֹר	דָּוָר	12
kuoshwa	ha-	lakini-kutoka-uchafu-wake	machoni-pake	safi	kizazi	
H7364	H3808	H6675		H2889	H1755	

wale ambao ni safi machoni pao wenyewe kumbe hawakuoshwa uchafu wao;

יִנְשְׂאוּ:	וְעַפְעָפִיו	עֵינָיו	רָמוּ	מָה-	דָּוָר	13
zinainuliwa	na-kope-zake	macho-yake	ya-juu	jinsi-gani-	kizazi	
H5375	H6079			H4100	H1755	

wale ambao daima macho yao ni ya kiburi, ambao kutazama kwao ni kwa dharau;

מֵאַרְצִי	עֵינָיִם	לֶאֱכֹל	מִתְלַעְתֵּי	וּמֵאֲבָלֹת	שִׁנְיִי	תִּרְבֹּת	וְדוֹר	14
kutoka-nchi	maskini	kula	meno-yake-ya-mbele	na-visu	meno-yake	panga	kizazi	
H0776	H6041	H0398	H4973	H3979	H8127	H2719	H1755	
				פ	מֵאַדָּם:	וְאֶבְיוֹנִים		
				P	kutoka-wanadamu	na-wahitaji		
					H0120	H0034		

wale ambao meno yao ni panga na ambao mataya yao yamewekwa visu kuwaangamiza maskini katika nchi, na wahitaji kutoka miongoni mwa wanadamu.

15
 לֹא- אַרְבַּעַ תְּשַׁבְּעָה לֹא הִנָּה שְׁלוֹשׁ הַבַּ הַבַּ בְּנוֹתַי שְׁתֵּי וְלֵעֲרוּבָהּ
 hazisemi- nne hazishiba hazishiba- hizi tatu nipe nipe binti mbili kwa-ruba
[H3808](#) [H0702](#) [H7646](#) [H3808](#) [H2007](#) [H7969](#) [H3051](#) [H3051](#) [H1323](#) [H8147](#) [H5936](#)

הוֹן: אָמְרוּ
 tosha hazisemi
[H1952](#) [H0559](#)

“Mruba anao binti wawili waliao, ‘Nipe! Nipe!’ “Kuna vitu vitatu visivyotosheka kamwe, naam, viko vinne visivyosema, ‘Yatosha!’:

16
 לֹא- אִישׁ מַיִם שְׂבָעָה לֹא- אֲרִיזָה קָחָם וְטֻמְבֹּר וְשִׂאוּל
 hausemi- na-moto maji haishiba haishiba- nchi gumba na-tumbo-gumba Sheoli
[H3808](#) [H0784](#) [H4325](#) [H7646](#) [H3808](#) [H0776](#) [H6115](#) [H7585](#)

הוֹן: אָמְרָה
 tosha hausemi
[H1952](#) [H0559](#)

Ni kaburi, tumbo lisilozaa, nchi isiyoshiha maji kamwe, na moto, usiosema kamwe, ‘Yatosha!’

17
 עֲרִיבִי יִקְרוּהָ אִם לִיקְחָתִי וְתִבּוּז לְאָבִי תִלְעֵנִי וְעֵין
 kunguru-wa watalichomoa mama utii-wa na-linalomdharau baba linalodhihakhi jicho
[H6158](#) [H5365](#) [H0517](#) [H3349](#) [H0936](#) [H0001](#) [H3932](#)

פּ: בְּנֵי- וְיֹאכְלוּהָ גַחַל
 P tai watoto-wa na-watakula bonde
[H5404](#) [H0398](#)

“Jicho lile limdhihakilo baba, lile linalodharau kumtii mama, litang’olewa na kunguru wa bondeni, litaliwa na tai.

18
 יַדְעֵתִים: לֹא יְאֻרְבְּעָה (יְאֻרְבַּעַ) [יְאֻרְבַּעַ] מִמֵּנִי נִפְלְאוּ הַמָּה שְׁלֹשָׁה
 jua sivi- (na-vinne) [na-vinne] kutoka-kwangu vimenistaajabisha hivyo vitatu
[H3045](#) [H3808](#) [H0702](#) [H0702](#) [H6381](#) [H1992](#) [H7969](#)

“Kuna vitu vitatu vinavyonishangaza sana, naam, vinne nisivyovielewa:

19
 יַם בְּלָבִי אֲנִיָּה דְרִדִּי צֹר עֲלֵי נְחֹשׁ דְרִדִּי בְשָׁמוּם הַנְּשָׂר דְרִדִּי
 bahari katikati-ya meli njia-ya mwamba juu-ya nyoka njia-ya angani tai njia-ya
[H3220](#) [H0591](#) [H1870](#) [H6697](#) [H5175](#) [H1870](#) [H8064](#) [H5404](#) [H1870](#)

בְּעֵלְמָה: נְבֵר וְרִדִּי
 na-mwanamwali mwanamume na-njia-ya
[H5959](#) [H1397](#) [H1870](#)

Ni mwendo wa tai katika anga, mwendo wa nyoka juu ya mwamba, mwendo wa meli katika maji makuu ya bahari, nao mwendo wa mtu pamoja na msichana.

20
 לֹא- וְאֻמְרָה פִּיהָ וּמְחַתָּה אֲכָלָה מְנַאֲפַת אִשָּׁה וְרִדִּי וְכֵן
 si- na-husema kinywa-chake na-hupangusa anakula mzinzi mwanamke njia-ya hivyo
[H3808](#) [H0559](#) [H6310](#) [H0398](#) [H5003](#) [H0802](#) [H1870](#)

פּ: אֻוּוּ פְעֵלְתֵי
 P uovu kufanya
[H0205](#) [H6466](#)

“Huu ndio mwendo wa mwanamke mzinzi, hula akapangusa kinywa chake na kusema, ‘Sikufanya chochote kibaya.’

21
 שְׂאֵת: תּוּכַל לֹא- אַרְבַּעַ וְתַחַת אֲרִיזָה רִנָּה שְׁלוֹשׁ תַּחַת
 kustahimili kuweza haiwezi- vinne na-chini-ya nchi hutetemeka vitatu chini-ya
[H5375](#) [H3201](#) [H3808](#) [H0702](#) [H8478](#) [H0776](#) [H7264](#) [H7969](#) [H8478](#)

"Kwa mambo matatu nchi hutetemeka, naam, kwa mambo manne haiwezi kuvumilia:

לָחֵם:	יִשָּׁבַע-	כִּי	וְנִבֵּל	יִמְלֹךְ	כִּי	עָבַד	תַּחַת-	22
chakula	anashiba-	anapokuwa	na-mpumbavu	mfalme	anapokuwa	mtumwa	chini-ya	
H3899	H7646		H5036			H5650	H8478	

Mtumwa awapo mfalme, mpumbavu ashibapo chakula,

:גְּבִרְתָּהּ:	תִּירַשׁ	כִּי-	וְשָׁפְחָהּ	תִּבְעַל	כִּי	שָׁנוּאָהּ	תַּחַת	23
bibi-yake	anarithi	anapokuwa-	na-mjakazi	ameolewa	anapokuwa	aliyechukiwa	chini-ya	
H1404	H3423		H8198	H1166		H8130	H8478	

פ
P

mwanamke asiyependwa aolewapo, naye mtumishi wa kike achukuapo nafasi ya bibi yake.

:מְחַכְמִים:	חֲכָמִים	וְהִמָּה	אֶרֶץ	קִטְנִי-	הֵם	אֲרֻבָּעָה	24
wenye-hekima-zaidi	wenye-hekima	na-hivyo	nchi	vidogo-vya	hivyo	vinne	
H2449	H2450	H1992	H0776		H1992	H0702	

"Vitu vinne duniani vilivyo vidogo, lakini vina akili nyingi sana:

:לְחֵמָה:	בְּקִיץ	וַיְהִינִי	עֹז	לֹא-	עַם	הַנְּמִלִּים	25
chakula-chao	katika-kiangazi	na-huandaa	nguvu	wasio-na-	watu	sisimizi	
H3899	H7019		H5794	H3808		H5244	

Mchwa ni viumbe wenye nguvu ndogo, hata hivyo hujiwekea akiba ya chakula chao wakati wa kiangazi.

:בֵּיתָם:	בְּסֵלַע	וַיִּשְׂמוּ	עֲצוּם	לֹא-	עַם	שְׂפָנִים	26
nyumba-yao	mwambani	na-huweka	nguvu	wasio-na-	watu	pelele	
	H5553		H6099	H3808			

Pelele ni viumbe vyenye uwezo mdogo hata hivyo hujitengenezea nyumba zao kwenye miamba.

:כָּלוּ:	חֲצִץ	וַיֵּצֵא	לְאֲרֻבָּה	אֵין	מֶלֶךְ	27
wote	kwa-makundi	na-hutoka	kwa-nzige	hakuna	mfalme	
H3605		H3318	H0697	H0369	H4428	

Nzige hawana mfalme, hata hivyo huenda pamoja vikosi vikosi.

פ	:מֶלֶךְ:	בְּתִיכְלִי	וְהִיא	תְּתַפֵּשׂ	בְּיָדֵים	שְׂמָמִית	28
P	mfalme	katika-majumba-ya	na-yeye	hutekwa	kwa-mikono	mjusi	
	H4428	H1964	H1931	H8610	H3027	H8079	

Mjusi anaweza kushikwa kwa mkono, hata hivyo huonekana katika majumba ya kifalme.

:לְכַת:	מֵיטְבִי	וְאֲרֻבָּעָה	צָעַד	מֵיטְבִי	הִמָּה	שְׁלֹשָׁה	29
wa-kwenda	vyenye-mwendo-mzuri	na-vinne	za-kutembea	vyenye-hatua-nzuri	hivyo	vitatu	
H3212	H3190	H0702	H6806	H3190	H1992	H7969	

"Viko vitu vitatu ambavyo vinapendeza katika mwendo wao, naam, vinne ambavyo hutembea kwa mwendo wa madaha:

:כֹּל:	מִפְּנֵי-	וְשׁוּב	וְלֹא-	בְּבִהְמָה	גְּבוּר	לִישׁ	30
chochote	mbele-ya-	rudi	na-ha-	miongoni-mwa-wanyama	shujaa	simba	
H3605	H6440	H7725	H3808	H0929	H1368	H3918	

simba, mwenye nguvu miongoni mwa wanyama, asiyerudi nyuma kwa chochote;

:עִמּוֹ:	אֶלְקוּם	וְיִמְלֹךְ	תֵּבֵר	או-	מִתְנַיִם	זֵרְנִיר	31
pamoja-naye	aliye-na-jeshi	na-mfalme	beberu	au-	kiuno	jogoo	
	H0510	H4428	H8495		H4975	H2223	

jogoo atembeaye kwa maringo, pia beberu, naye mfalme pamoja na jeshi lake lililomzunguka.

לָפָה:	יָד	זְמוּת	וְאִם-	בְּהִתְנַשֵּׂא	נִבְלָתָהּ	אִם-	32
kwa-kinywa	mkono	umepanga	na-ikiwa-	kwa-kujikweza	umetenda-upumbavu	ikiwa-	
H6310	H3027	H2161		H5375			

“Ikiwa umefanya upumbavu na ukajitukuza mwenyewe, au kama umepanga mabaya, basi funika mdomo wako na mkono wako.

דָּם	יוֹצֵיאַ	אָף	וְקִיֵּץ-	חֲמָאָה	יוֹצֵיאַ	חֲלָב	קִיֵּץ	כִּי	33
damu	hutoa	pua	na-kukamua-	siagi	hutoa	maziwa	kukamua	kwa-maana	
H1818	H3318	H0639	H4330		H3318	H2461	H4330		
				פ	רִיב:	יוֹצֵיאַ	אֲפִים	וְקִיֵּץ	
				P	ugomvi	hutoa	hasira	na-kukamua	
					H7379	H3318	H0639	H4330	

Kwa maana kama vile kusukasuka maziwa hutoa siagi, na pia kule kufinya pua hutoa damu, kadhalika kuchochea hasira hutokeza ugomvi.”